

7 negotovosti. Ste pripravljeni?

Mikropodjetniki in velika podjetja - danes evropska komisija objavlja napovedi za BDP

ALBINA KENDA, JANEZ TOMAŽIČ
finance@finance.si

Pričakovanje gospodarske napovedi evropske komisije, sveži, rahlo optimistični podatki nabavnih menedžerjev, večji upad BDP od napovedanega v Italiji, doma pa krč zaradi testov stresa v bankah, nadaljevanje upadanja zasebne porabe in morda davčno premirje. Kako vse to vpliva na podjetja in predvsem, zakaj smo v recesiji, ko pa se drugje ukvarjajo z rastjo?

Janez Prašnikar, profesor z ekonomske fakultete, poudarja štiri pomembne dejavnike, ki so med sabo tesno vzročno povezani:

■ **Enodimenzionalna usmerjenost slovenskega izvoza na EU in trge na območju nekdanje Jugoslavije:** zaradi te strukturne lastnosti je slovensko gospodarstvo nepričakovano močno udaril zlom menjalnih tokov, ki ga je povzročila svetovna finančno-gospodarska kriza. Tako je denarni tok industrijskih podjetij, po mediani, na vrhuncu svetovne krize upadel za 40 odstotkov in se vse do minulega leta ni veliko popravil, opozarja sogovornik.

■ **Zadolženost podjetij:** zadolževanje slovenskih podjetij se je povečevalo že pred krizo, a tudi zaradi močnega negativnega vpliva menjalnih tokov na podjetja kriza bilanc nikjer drugje na evrskem območju ni bila tako močna, pravi Prašnikar in dodaja, da je - ob zmanjševanju denarnega toka - zadolženost podjetij na splošno zelo naraščala v zadnjih treh letih. Ta dejavnik je zelo pomemben v zvezi s povezavami med zadolženostjo podjetij in stanjem v bankah.

■ **Slabi odzivi na področju posojilnega napajanja gospodarstva:** kot pravi Prašnikar, so regulatorji po letu 2009 v odzivu na krizo bilanc občutno preveč zaprli posojilno dejavnost bank; s tem ko so omejili nabor možnih zavarovanj pri najemanju posojil, je iz posojilne igre izpadel cel segment gospodarstva. Slabi odzivi pa so po njegovem mnenju bili tako pri slovenskih kot evrskih regulatorjih.

■ **Varčevalni ukrepi:** ob veliki zadolženosti podjetij in posojilnem krču, ki ga dolgo časa nihče ni priznal, je Slovenija zdrsnila še v dolž-

niško krizo, ki se je najočitneje pokazala v dražjem zadolževanju Slovenije na mednarodnem trgu. Slovenija je varčevalne ukrepe uvedla pozneje kot druge evrske države. Kot je kritičen Prašnikar, je v Sloveniji še tri leta po začetku krize v letu 2008 večina ekonomistov govorila, da Slovenija ni v krizi in da bo (svetovna) kriza hitro minila. Če bi se na splošno, pa tudi pri varčevalnih ukrepih, odzvali pravočasno in bolje, danes po oceni sogovornika ne bi spraševali o strukturnih razlikah, zakaj se gospodarske aktivnosti na evrskem območju v povprečju že krepijo, v Sloveniji pa še ne. »Če tri leta govoriš, da nič ni, potem so reakcije v četrtem letu pač toliko težje,« sklene sogovornik.

Negotove gospodarske napovedi

■ Mednarodni denarni sklad je oktobra Sloveniji v letu 2013 napovedal 1,4-odstotni upad BDP, kar je bilo 2,9 odstotne točke slabše kot aprila letos, ko je še predvideval 1,5-odstotno rast BDP. Evropska komisija je že maja letos predvidela, da bo slovenski BDP prihodnje leto upadel za 0,1 odstotka, vprašanje pa je, koliko slabša bo danes objavljena napoved. V okolju take negotovosti velja upoštevati nedavni nasvet analitika Andraža Graška: podjetja naj pri poslovnih načrtih uporabijo najslabšo napoved in se raje pustijo pozitivno kot negativno presenetiti.

1,4%

manjši BDP nam napoveduje MDS. Bo napoved Bruslja še slabša?

Nemška zasebna poraba branik pred recesijo

■ Zaupanje nemških porabnikov bo po napovedih novembra z vrednosti 7,1 točke upadlo na sedem, ugotavlja podjetje za tržne raziskave GfK, a vseeno pričakuje, da se bo nemška zasebna poraba letos povečala za odstotek. »Povečana zaposlenost in s tem večji prihodki sta glavna razloga, da bo zasebna poraba tudi v prihodnosti temelj nemškega gospodarstva in da Nemčija ne bo padla v recesijo,« so zapisali v GfK. Tudi nemška centralna banka Bundesbank medtem ocenjuje, da se bo nemško gospodarstvo v prihodnjih mesecih okrepilo, in to predvsem zaradi večje zasebne porabe in hkrati dobrega razpoloženja v industrijskem sektorju.

1%

bo znašala letošnja rast nemške zasebne porabe.

Page: 2

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 924 cm2

2 / 3

Ali verjamete v davčno premirje?

Ena izmed hujših negotovosti ta hip je na davčnem področju, in sicer pri uvajanju nepremičninskega davka, ki bo v večini primerov višji od zdajšnjega nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Poslovne nepremičnine bodo po zdajšnjem predlogu obdavčene po stopnji 0,75 odstotka. Nepremičninski davek naj bi bil zadnji poseg v davčno okolje pri podjetjih. »Vlada želi vzpostaviti stabilno davčno okolje, da bodo podjetja vedela, kakšne obremenitve jih čakajo, in bodo lahko normalno načrtovala naložbe in poslovanje,« je na predstavitvi proračuna v parlamentu povedal Uroš Čufer, finančni minister.

0,75 %

bo po zdajšnjem predlogu davek za poslovne nepremičnine.

Evrsko območje rahlo okreva

■ Včeraj objavljeni podatki o razmerah v evrski industriji kažejo, da se te še vedno izboljšujejo, čeprav zelo počasi. Iz odgovorov nabavnih menedžerjev iz več tisoč evrskih podjetij, ki jih vsak mesec anketirajo pri družbi Markit Economics, je razvidno, da se blago okrevanje v industriji iz tretjega četrtega nadaljuje tudi v zadnjem četrletju. Indeks PMI nad 50 točkami namreč kaže rast; na Irskem je indeks dosegel 54,9 točke, na Nizozemskem 54,4 točke, v Avstriji 52,7 točke, v Nemčiji pa 51,7 točke. V Italiji je indeks oktobra dosegel 50,7 točke, francoska industrija pa se je tudi še oktobra krčila.

Nokavt zaradi testov stresa

■ Banke se zaradi obremenitvenih testov - ti potekajo v desetih bankah - v zadnjem obdobju ukvarjajo same s sabo in razen izjemoma krčijo posojilne portfelje. Neuradno se ugiba, da se banke tokrat testirajo na zelo visoke, tudi do 30-odstotne morebitne upade BDP v večletnem obdobju. Država ima za dokapitalizacije treh največjih bank pripravljenih 1,2 milijarde evrov, kar pa bi po oceni poznavalcev utegnilo biti premalo. Oživitve posojilne aktivnosti tako lahko pričakujemo šele v prvem polletju prihodnjega leta, v vmesnem obdobju pa so - kot smo poročali za mala in srednja podjetja - na voljo posojila SID banke.

1,2

milijarde evrov bo po oceni premalo za dokapitalizacijo bank.

Zasebna poraba v Sloveniji v komi

■ »Zaradi poslabšanja razmer na trgu dela, znižanja plač, omejevanja javnofinančnih izdatkov za socialne pomoči in večje previdnosti porabnikov pri nakupih se bo zasebna poraba tudi letos zmanjšala, in sicer za 3,5 odstotka,« je vladni urad Umar zapisal v jesenski napovedi. Kot glavni razlog za velik letošnji upad zasebne porabe Umar navaja zmanjšanje sredstev za zaposlene, ki bo občutnejše kot lani, saj se bo po lanske stagnaciji povprečna bruto plača znižala, občutnejši bo tudi upad za poslenosti. Za leto 2014 nam Umar napoveduje 2,7-odstotni upad zasebne porabe.

2,7 %

bo prihodnje leto znašal upad zasebne porabe pri nas.

Letos bo BDP Italije še bolj upadel

■ V Italiji - drugi najpomembnejši trgovinski partnerici za Slovenijo - se bo letos bruto domači proizvod (BDP) krčil bolj, kot je bilo ocenjeno najprej. Tamkajšnje gospodarstvo se bo po najnovjši oceni statističnega urada letos skrčilo za 1,8 odstotka, potem ko so sprva predvideli 1,7-odstotni upad BDP. Italijansko gospodarstvo naj bi se po pričakovanih izprizmeža recesije izvilo v zadnjem četrletju letos. Po napovedih statističnega urada Istat se bo BDP prihodnje leto okreplil za 0,7 odstotka. Gospodarsko rast v prihodnjem letu naj bi poganjala domača poraba in izvoz.

1,8 %

bo letos izgubil italijanski BDP.

Page: 2

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 924 cm2

3 / 3

